

Nyt om gammelt

Randbøl Sogne
Lokalarkiv - og Museumsforening

Nr. 38 februar 2012

De frivillige reddede børnenes julestue i Egnsmuseum

Tekst og billeder N.M. Schaiffel-Nielsen

Kasserer Søren Pallesen har hed reddet sig en opgave med at instruere børnene fra Nørremarkens Skole i Vejle i at dyppe lys, så de kunne få hver to lys med hjem til jul.

I december måned har Egnsmuseum i Vandel julearrangement for skoleelever fra de små klasser i Vejle og andre kommuner. Det var denne tirsdag lidt

speciel oplevelse for børnene fra 2. klasse på Petersmindeskolen i Vejle da de klokken ni om morgenen skulle give hånd til deres tildelte ”lærer”.

Det syntes uvant for dem at skulle give hånd og sige pænt god morgen inden de kunne fortsætte ind i den gamle skolestue. Her blev de præsenteret

teret for de øvrige ”lærere”, som skulle hjælpe dem med at støbe, eller rettere dyppe, julelys, eller som afslutning på formiddagen hjælpe dem med juleklip inden, der skulle spises æbleskiver.

Tavle og griffel

I den gamle skolestue blev eleverne sat til at skrive deres navn med griffel på en skifertavle. Det var en ny og spændende oplevelse. Alle måtte skrive deres navn så ”læreren” vidste, hvem der var hvem. Efter skifertavlen kom turen til det endnu mere primitive, at skulle skrive i en sandkasse. Med øvelserne fulgte forklaringen om, at da læreren begyndte i skolen for næsten 65 år siden, havde man ikke råd til papir. Det var tydeligt, at den oplysning virkede mildt sagt abstrakt på børnene.

Øjnene blev spærret noget op da Ferlen, et afstraffelsesredskab blev taget ned fra skabet. Børnene så vantro ud da de fik forklaret, at sådan én brugte læreren til at afstraffe de børn med som ikke kunne sidde stille eller snakke i timen. Det blev ikke bedre da riset af pilegrene og bambuspinden blev demonstreret. Børnene var tydeligvis glade for, at disse slående pædagogiske hjælpemidler var afskaffet.

Hvorfor holder vi jul

På spørgsmålet om hvorfor vi holder jul, røg der mindst 20 fingre i vejret. Børnene var de ivrige efter at fortælle

Det at få lov at skrive på skifertavler var ganske populært.

var årsagen til højtiden. Herefter fik de fortællingen om, hvordan det var at fejre juleaften for 60 år siden. Historien om de mange bløde pakker med hjemmestrikkede trøjer, halstørklæder og luffer, samt meget lidt legetøj lød ikke forjættende. Det absolutte fravær af mobiltelefoner, playstation og alt andet elektronik vakte nogen undren. Efter tre kvarters snak om jul og juleskikke tilbage i tiden, nåede børnene lige at få at vide, at før man gik over til at holde jul i Danmark, hed festen sidst i december Solhverv.

Herefter blev børnene delt op i tre hold.

For det første hold gik turen over i

kan støbes lys. Her var Svend Aage Hansen og Walter Badino klar til at vide børnene hvordan man støber lys.

–Pas nu på ikke at holde lysene ned i stearinen for længe, så smelter det hele. Der skal bare dyppes ned og så op igen! Lød ordren. Ungerne stod i en cirkel rundt om beholderen med den varme stearin. Som belønning for deres indsats fik børnene hver to julelys med hjem.

Juleklip og karlekammer

Oppe i museet i Bondestuen var hold to i gang med at klippe julepynt. Hjerter blev klippet ud og fletter. Børnene havde fået til opgave at lave et julekort som de måtte tage med hjem. Det tredje hold blev fulgt rundt i museet. Selvklaart var legetøjsudstillingen i kælderens en succes, især var drengene optaget af at et lille modeltog kørte rundt i minilandskab.

Det kaldte på megen undren da holdet nåede frem til Selekkammeret. Her hængte der seletøj til et spand heste på væggen. I hjørnet stod en gammeldags karlekammerseng fyldt med solide olmerdugsdyner- og puder. Kunne de virkelig passe, at karlen sov ved siden af hestestalden og et hans toiletforhold var et vaskestativ, en natspand, og at vandet skulle hentes ved pumpen i gården? Det var lidt vanskeligt for børnene at fatte hvor primitivt deres oldefar havde levet. Men de syntes alligevel det var spændende.

Og så blev der klippet julehjerter og lavet julekort til den store medalje.

hvad de vidste, og det var ganske meget. Efter flere indlæg, var ingen i tvivl om, at det var Jesus fødsel der

Lysestøbning

kælderen under Vandel skole, hvor Egns museet har et lokale, hvor der

Amatører

De ”lærere” med én undtagelse

børnene mødte var alle frivillige fra Randbøl Sogns Lokalar-kiv- og Museumsforening. De var "stand in" for det personale som Vejleegnens Museer på

grund af sammen- og omlægninger ikke kunne stille til rådighed for de aktiviteter der i mange år har været for skolebørn i først Egtved og nu

Vejle Kommune. Man havde derfor bedt de frivillige fra museumsforeningen om at løse opgaven. Det blev en positiv oplevelse for de 10 frivillige,

Generalforsamling med indlagt musik

Tekst og billede N.M. Schaiffel-Nielsen

Ikke nok med at det at være bestyrelsesmedlem giver en del arbejde. Nej man skal også betale for at får lov til at være med.

Det er ikke så ofte at der hører musikalsk underholdning til en generalforsamling. Randbøldal Sogns Lokalar-kiv- og Museumsforening har sin egen måde at holde generalforsamling på. Man indleder aftenen med en solid julefrokost, i år på Vandel Kro, lad os rime lidt, den frokost var go'. Man skal melde sig til for at deltage i julefrokosten. Det havde ikke mindre end 55 medlemmer gjort. Efter frokosten var der så generalforsamling. Herluf Sørensen blev valgt som en myndig ordstyrer. Han takkede for valget og gav ordet til formanden.

Særdeles aktiv forening

Denne kunne glæde sig over et år hvor aktiviteten i foreningen havde været høj. Der var sket alt fra at renovere museumshaven i Vandel til at male træværket på Randbøldal-Museet, hvor man havde fældet træer i stor stil for at forberede pladsen for en legeplads i Vandeksperimenterne. Udflugten for de frivillige, ca. 35 af slagsen var et internt foreningsanliggende medens besøget på den nedlagte flyvestation var et anliggende for ca. 140 gæster hos museumsforeningen. En enkelt bogudgivelse blev det

også til sammen med udgivelse af det fælles årsskrift Spidsbarren. Formanden beretning blev godkendt.

Glad kasserer

Foreningens kasserer, Søren Pallesen, havde en let gang på jorden da han skulle redegøre for foreningens økonomi. Foreningens forlag havde i årets løb solgt bøger for næsten 11.000 kr. og på bundlinjen kunne han fortælle, at de var lige godt 91.000 kr., men så skyldte man altså 892 i moms.kr. Driftskontoen for foreningen som også inkluderer udgifterne til at drive lokalarkivet var på godt 28.000 kr. der blev fra salen udtrykt undren over, at udgiften til foreningens blad, "Nyt om Gammelt" var steget med 100 %. Pallesen havde ikke umiddelbart et svar på forholdet, men lovede, at det ville blive undersøgt. Herefter blev regnskabet godkendt.

Valget til bestyrelsen var, genvalg over hele linjen. Dog blev der valgt en ny revisorsuppleant, Tove Sørensen. Ved konstitueringen efter generalforsamlingen skete der ingen ændringer bestyrelsens sammensætning. N.M. Schaiffel-Nielsen, formand, Svend

Aage Hansen næstformand, Søren Pallesen kasserer, Bente Lykkegaard sekretær og Peer Høgsberg som bestyrelsesmedlem. Inger Schnedtlér og Poul Erik Nielsen er fortsat suppleanter.

Samarbejde

Egnsmuseum og Randbøldal-Museet er en del af Vejleegnens Museer. Derfor var museumsdirektør Ove Sørensen indbudt til at deltage i generalforsamling, men ligeså meget for at fortælle deltagerne om, hvilke tanker man gør sig om især Randbøldal-Museets fremtid. Først havde Ove Sørensen mange rosende ord at sige om de frivilliges indsats for de to museer, og han glædede sig over det gode samarbejde og store engagement. Han understregede, at planerne for Randbøldal-Museet er at gøre stedet endnu mere attraktivt for børnefamilier. Det skal blandet andet ske ved at der etableres en legeplads, hvor børn kan more sig. Også mulighederne for at sætte sig og spise skal forbedres. Randbøldal er et smukt og unikt sted, og det skal vi udbytte sagde han.

Peer Høgsberg deklamerer.

Digt, musik og en historie

Museumsforeningen har tradition for at der selvfølgelig synges nogle sange fra Højskolesangbogen. Som ledsage

Regnar Larsen på violin

musik havde man, også traditionen tro pensioneret skoleinspektør fra Ødsted, Regnar Larsen på violin og sekretær i bestyrelsen, Bente Lykkegaard, på blokfløjte.

Bestyrelsesmedlem Peer Høgsberg er noget af en skuespiller. Han taler et mål, der hedder "Ulborg Jydsk", det gjorde han også til indledning inden han gik over i rigsdansk for at deklamere et digt af Johannes V. Jensen. Efter ham var det næstformandens tur til at læse en historie fra hans bog med jagthistorier. Til slut gav Regnar Larsen en koncert for violin, hvorefter aftenen slutte med sangen, I skovens dybe stille ro.

Svend Åge Hansen med en historie.

